

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

į 2021-12-02 Nr. S-3646
2021-12-06 Nr. S-3687

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS IŠVADOS PROJEKTO

Lietuvos Respublikos finansų ministerija, vykdydama Ministro Pirmininko pavedimą, įformintą Vyriausybės kanclerio 2021 m. gruodžio 2 d. rezoliucija Nr. S-3646, parengė ir teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos loterijų ir lošimų mokesčio įstatymo Nr. IX-326 4, 5 ir 6 straipsnių ir trečiojo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-941(3) ir Lietuvos Respublikos azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 trečiojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir 21¹ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-942(3)“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projektu siūloma iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos loterijų ir lošimų mokesčio įstatymo Nr. IX-326 4, 5 ir 6 straipsnių ir trečiojo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-941(3) (toliau – Įstatymo projektas), kuriuo siūloma nustatyti vienodą 20 procentų mokesčio tarifą organizuojant visų rūšių lošimus, o organizuojant loterijas taikyti 18 procentų mokesčio tarifą. Kartu siūloma Lietuvos Respublikos Seimui svarstyti vėlesnę loterijų ir lošimų mokesčio, organizuojant loterijas, įsigaliojimo datą. Taip pat atkreipiamas dėmesys, kad Lietuvos Respublikos mokesčių įstatymai, nustatantys naują mokesťį, naują mokesčio tarifą, mokesčio lengvatą, sankcijas už mokesčių įstatymų pažeidimus arba iš esmės pakeičiantys apmokestinimo tam tikru mokesčiu tvarką ar apmokestinimo teisinio reglamentavimo bei taikymo principus, turi įsigalioti ne anksčiau kaip po šešių mėnesių nuo jų paskelbimo dienos.

Atsižvelgiant į besikeičiančias tendencijas lošimų rinkoje, persiskirstant antžeminių ir nuotolinių lošimų segmentams, tačiau ir toliau stabiliai augant sektoriaus įplaukoms (sumoms, įmokėtoms už dalyvavimą lošimuose), kurios 2019 metais sudarė 1,1 mlrd. eurų, 2020 metais – 1,3 mlrd. eurų, o 2021 metų 9 mėnesių įplaukos už dalyvavimą lošimuose jau siekia beveik 1,4 mlrd. eurų, auga ir su lošimais susijusio neigiamo poveikio lošėjams rizika, kurios valdymui, prevencijai ir pasekmių šalinimui reikia daugiau išteklių. Svarbu atkreipti dėmesį ir į tai, kad loterijų reklamai nustatyti minimalūs ribojimai ir, skirtingai nei lošimuose, dalyvavimo loterijose amžiaus cenzas nėra nustatyta, todėl vaikai ir nepilnamečiai gali įsigyti loterijos bilietų ir dalyvauti loterijose, įskaitant ir internetines loterijas, kurios savo esme yra labai panašios į lošimus ir kelia riziką priklausomybei vystytis.

Pažymėtina, kad 2021 m. spalio 14 d. buvo priimtas Lietuvos Respublikos azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 5, 8, 8¹, 9, 13, 21 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 24¹ straipsniu įstatymas, kuriuo pašalintos konkurenciją lošimų rinkoje iškraipančios sąlygos, t. y. panaikintas reikalavimas lošimų organizatoriams turėti įsteigus nustatytą skaičių antžeminių lošimų organizavimo vietų, siekiant organizuoti nuotolinius lošimus, ir taip palengvintos nuotolinių lošimų organizavimo, taip pat ir patekimo į rinką sąlygos, todėl dabar galiojančio 13 procentų, arba lengvatinio, mokesčio tarifo, palyginti su kitų rūšių lošimais, taikymas nėra proporcingas.

Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad pastaraisiais metais akivaizdžiai auga nuotolinių lošimų segmentas. Lošimų priežiūros tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos skelbiamais

duomenimis, 2020 metais bendrovių grynosios pajamos (suma, gauta iš surinktų įmokų atėmus išmokėtas laimėjimų sumas) iš nuotolinių lošimų augo 47 procentais, palyginti su 2019 metų pajamomis, o šių metų I–III ketvirčių rodiklius lyginant su 2020 metų I–III ketvirčių rodikliais, pajamos augo daugiau kaip 95 procentais. Dauguma lošimų organizatorių Lietuvoje vykdo tiek antžeminių, tiek nuotolinių lošimų veiklą, todėl iš esmės vyksta pajamų, gaunamų iš skirtingų lošimo segmentų, persiskirstymas subjekto viduje.

Nauji 2021 metų duomenys rodo, kad Lietuvos Respublikos loterijų ir lošimų mokesčio įstatymo Nr. IX-326 4, 5 ir 6 straipsnių ir trečiojo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymo projekte Nr. XIVP-941 siūlomas 18 procentų tarifas A ir B kategorijų lošimų automatams ir lošimo stalams, palyginti su faktiniais 2021 metų lošimų rinkos rodikliais¹ (kai mokamas fiksuoto dydžio loterijų ir lošimų mokesčiai), generuotų gerokai mažesnes pajamas ir biudžete sudarytų daugiau kaip 4 mln. eurų metinį deficitą. Dėl šiamo įstatymo projekte numatytos įsigaliojimo datos, t. y. 2022 m. liepos 1 d., 2022 metais į biudžetą būtų gauta 1,1 mln. eurų mažiau pajamų. Todėl, siekiant fiskalinio efekto, Įstatymo projektu siūloma nustatyti kitus (didesnius) tarifus.

Pastarąjį dešimtmetį loterijų rinka augo vidutiniškai po 10 procentų kasmet, tačiau loterijų organizatorių mokamo loterijų ir lošimų mokesčio tarifas nebuvo vertinamas ir keičiamas nuo loterijų organizavimo reglamentavimo pradžios, t. y. nuo 2004 metų, nors keitėsi loterijų organizavimo principai ir greta tradicinių loterijų išpopuliarėjo azartiškesnės internetinės loterijos. Pagal Lietuvos Respublikoje įtvirtintą loterijų organizavimo modelį, skirtingai nei daugelio Europos Sąjungos valstybių praktika, kai loterijas organizuoja valstybė ar labdaros organizacijos ir didžioji dalis iš loterijų organizavimo gaunamų pajamų skiriama visuomenės reikmėms, Lietuvoje loterijas organizuoja privatus subjektai, todėl tikslinga svarstyti didesnę iš loterijų organizavimo gaunamų pajamų dalį skirti visuomenės poreikiams.

Nutarimo projektu taip pat siūloma pritarti Lietuvos Respublikos azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 trečiojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir 21¹ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektui Nr. XIVP-942(3), nes, atsisakius fiksuoto dydžio loterijų ir lošimų mokesčio ir perėjus prie lošimų organizatorių gaunamų grynujų pajamų apmokestinimo, 21¹ straipsnio nuostatos nebetenka prasmės.

Nutarimo projektas neprieštarauja Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatomis, neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų nuostatų.

Nutarimo projektas paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinės sistemos (TAIS) Projektų registravimo posistemėje.

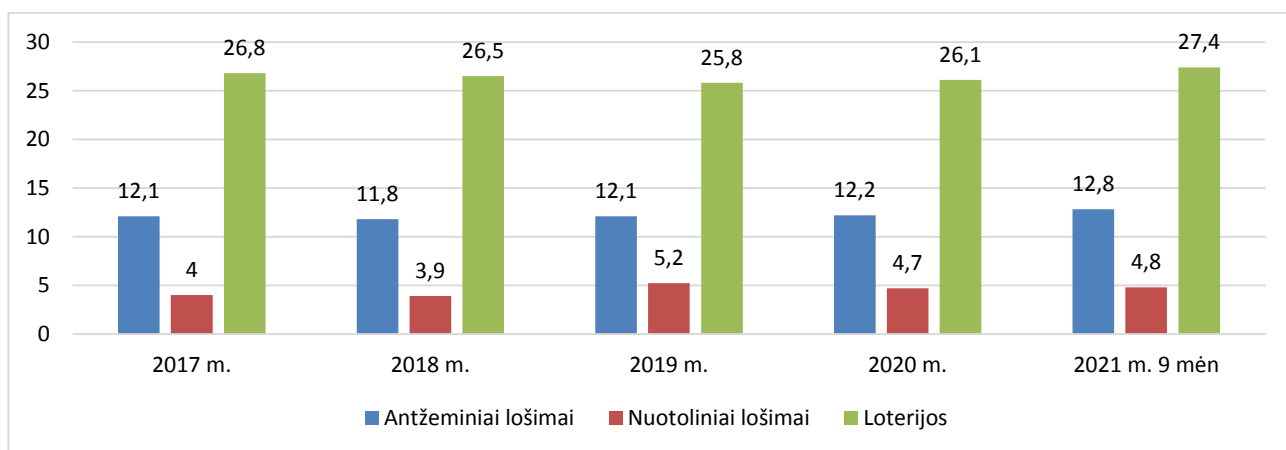
Nutarimo projektas buvo pateiktas išvadoms gauti Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Lošimų priežiūros tarnybai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos. Į gautas pastabas atsižvelgta. Argumentai dėl Ekonomikos ir inovacijų ministerijos pastabos, į kurią atsižvelgta iš dalies, pateikiami derinimo pažymoje.

Apie parengtą ir susijusioms institucijoms išvadoms gauti pateiktą Nutarimo projektą buvo informuoti suinteresuoti rinkos dalyviai. Finansų ministerija įvertino gautas Lietuvos loterijų asociacijos, Lietuvos lošimų verslo asociacijos, Nacionalinės lošimų ir žaidimų verslo asociacijos, Lietuvos verslo konfederacijos, Verslo darbdavių konfederacijos ir asociacijos „Investors’ Forum“ pastabas, taip pat su Vyriausybės kanceliarijos 2021 m. gruodžio 6 d. raštu Nr. S-3687 persiūstame Lietuvos verslo konfederacijos, Verslo darbdavių konfederacijos ir asociacijos „Investors’ Forum“ kreipimesi „Dėl Loterijų ir lošimų mokesčio įstatymo Nr. IX-326 4, 5, 6 straipsnių ir trečiojo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-941(3)“ pateiktą nuomonę.

Dėl loterijų organizatorių mokamų didesnių mokesčių. Atkreipiame dėmesį, kad loterijas ir lošimus Lietuvoje reglamentuoja atskiri įstatymai, kuriais loterijų ir lošimų organizavimui taikomi skirtingi reikalavimai. Todėl lyginimas tik mokesčiniu aspektu, t. y. kokio dydžio mokesčiai nustatyti ir mokami, yra nepagrįstas, jeigu nevertinami reklamai, skatinimui dalyvauti lošimuose (žaidimuose), lošėjų (žaidėjų) amžiui, paslaugos prieinamumui, įrangos

¹ Perskaičius fiksuoto dydžio loterijų ir lošimų mokesčių, mokesčio, taikomo lošimo stalams, nuo grynujų pajamų dydis sudarytų 29 proc., A kategorijos automatams – 30 proc., B kategorijos automatams – 45 proc.

licencijavimui specialiaisiais įstatymais nustatyti ribojimai, draudimai ir kiti reikalavimai, kurie iš esmės turi įtakos verslo organizavimo sąlygoms. Pažymėtina, kad specialiaisiais įstatymais nustatyti ne tik skirtingo lygio ribojimai ir draudimai, bet ir laimėjimų fondo minimali riba. Lietuvos Respublikos loterijų įstatyme nustatyta, kad loterijų prizinis fondas negali būti mažesnis nei 50 procentų nominaliosios išplatintų loterijos bilietų vertės. A kategorijos automatų laimėjimų fondą turi sudaryti ne mažiau kaip 90 procentų, o B kategorijos automatų – ne mažiau kaip 80 procentų visos įmokų sumos. Kitų rūšių lošimams laimėjimų fondo reikalavimai nėra nustatyti, nes, lošiant stalo lošimus, dalyvaujant lažybose, laimėjimai apskaičiuojami pagal tikimybes, tačiau iš finansinių ataskaitų matyti, kad faktiniai šių lošimų fondai sudaro vidutiniškai tiek pat, kiek lošiant A ir B kategorijų automatais. Įvertinus tai, kokia pajamų dalis lieka bendrovei, atskaičius išmokėtas laimėjimų sumas ir specialiuosius mokesčius, loterijų organizatoriui liekanti pajamų dalis yra daugiau negu dvigubai didesnė, palyginti su lošimais.

Pajamų dalis, liekanti azartinių lošimų ir loterijų organizatoriams, atėmus išmokėtas laimėjimų sumas ir planuojamus specialiuosius mokesčius (20 proc. ir 18 proc.), proc.

Dėl skirtingų rūšių lošimams taikytino individualizuoto apmokestinimo principo.

Finansų ministerija, įvertinusi siūlymą B kategorijos lošimo automatams taikyti mažesnę mokesčio tarifą nei kitų rūšių lošimams, atkreipia dėmesį, kad, įvertinus pastarųjų 3 metų lošimus organizuojančių bendrovių grynąsias pajamas, lošimus B kategorijos automatais organizuojančių bendrovių grynosios pajamos buvo didesnės nei lošimus lošimo namuose (kazino) organizuojančių bendrovių. 3 metų B kategorijos automatais lošimus organizuojančių bendrovių grynąjų pajamų vidurkis sudaro 28,54 mln. eurų, o lošimo namuose (kazino) lošimus organizuojančių bendrovių – 25,14 mln. eurų.

Nutarimo projektą parengė Finansų ministerijos Finansų rinkų politikos departamento (direktorė Vilma Mačerauskienė, tel. 239 0174, el. paštas vilma.macerauskiene@finmin.lt) Draudimo veiklos skyriaus (vedėja Lolita Šumskaitė, tel. 239 0180, el. paštas lolita.sumskaitė@finmin.lt) vyriausioji specialistė Lina Kliukienė (tel. 219 4480, el. paštas lina.kliukiene@finmin.lt).

PRIDEDAMA. Nutarimo projektas, 1 lapas.